

11 dec 2025 -08:52

Koolstofprijs en energiebelasting: vooruitgang, maar nog onvoldoende om de klimaattransitie te ondersteunen

Prijsinstrumenten zoals belastingen spelen een sleutelrol in het klimaat- en energiebeleid, maar zijn dringend aan hervorming toe om consumptie te vergroenen en investeringen in de transitie te versnellen. Nieuwe klimaatmaatregelen kunnen daarbij extra middelen opleveren om gezinnen en bedrijven te ondersteunen. Daarom publiceert de FOD Volksgezondheid in samenwerking met de FOD Financiën vandaag het derde landschapsrapport over de energie- en koolstoffiscaliteit in België.

Verstoorde prijssignalen remmen transitie in alle sectoren

Correcte prijssignalen zijn essentieel om gezinnen en bedrijven richting klimaatvriendelijke technologieën te sturen. Toch tonen deze nieuwe analyses aan dat in België de huidige prijzen en belastingen in veel sectoren vervuilende opties nog steeds goedkoper houden en zo de klimaattransitie afremmen.

In de transportsector bijvoorbeeld zorgt de terugbetaling van accijnzen op professionele diesel voor een verstoring van het prijssignaal van diesel voor vrachtvervoer, bussen en taxi's.

In de gebouwensector ondermijnt de hogere belasting op elektriciteit, in vergelijking met fossiele brandstoffen, de uitrol van warmtepompen. Een verdere hervorming van de accijnzen zou de totale kosten van gas- en stookolieketels verhogen ten opzichte van schonere verwarmingsalternatieven.

Daarnaast blijven specifieke voordelen voor bepaalde groepen of subsectoren in de praktijk neerkomen op fossielebrandstofsubsidies die de transitie vertragen: denk aan sociale elektriciteits- en gastarieven, bedrijfswagens en tankkaarten, of accijnsvrijstellingen voor industrie, landbouw, scheepvaart en luchtvaart.

Klimaat- en energiebelasting als financieringsbron voor klimaatbeleid

Het rapport benadrukt ook het belang van de energiefiscaliteit voor de overheidsbegroting (9,7 miljard euro in 2023), en de belangrijke evoluties die zich in dit domein aankondigen onder invloed van de geleidelijke decarbonisatie van onze samenleving. Fossiele brandstoffen uitfaseren zal bijvoorbeeld de accijnsinkomsten op deze producten sterk doen dalen. Bij klimaatneutraliteit in 2050 zouden de accijnsinkomsten op energie tot wel 75 procent kunnen teruglopen.

De komende jaren doen ook een reeks nieuwe klimaatinstrumenten op Europees niveau hun intrede: een nieuw emissiehandelssysteem (ETS2) voor wegtransport, gebouwen en kleine industrie, een Sociaal Klimaatfonds en een mechanisme voor koolstofgrenscorrectie (CBAM). Deze zorgen elk voor nieuwe overheidsinkomsten voor België^[1].

Dit rapport toont ook aan dat de impact van ETS2 op verschillende huishoudprofielen zal afhangen van hun

gedrag en hun investeringen in de klimaattransitie. De analyses schatten dat ETS2 een extra uitgave van 207 euro per jaar zal betekenen voor een gezin dat een goed geïsoleerde woning verwarmt op gas en jaarlijks zo'n 12.000 km rijdt met een SUV op benzine. Voor een gezin met een groter verbruik, bijvoorbeeld in een slechtgeïsoleerde woning met een stookolieketel en een diesel-SUV die jaarlijks 30.000 km rijdt, loopt de jaarlijkse extra kost op tot 607 euro.

Al de nieuwe inkomsten moeten worden ingezet om burgers en bedrijven, in het bijzonder de meest kwetsbare, te begeleiden in de klimaattransitie. De verschillende overheden moeten zo snel mogelijk beslissen over de verdeling van deze middelen en het gebruik ervan, om de investeringen van burgers en bedrijven te ondersteunen. Coherentie tussen de beleidsniveaus is hierbij cruciaal.

[1] In 2030 gaat het om ongeveer 1 tot 1,6 miljard euro voor ETS2, 290 miljoen euro voor het Sociaal Klimaatfonds en 170 miljoen euro voor CBAM.

Recente hervormingen: een stap in de goede richting, maar niet voldoende

Er zijn stappen gezet in de hervorming van de energiefiscaliteit, met onder meer een verhoging van de btw op verwarmingsketels op fossiele brandstoffen en een verhoogde investeringsaftrek die duurzame investeringen stimuleert (2024). Het begrotingsakkoord van november 2025 voorziet daarnaast in een beperkte aanpassing in de accijnzen voor gezinnen en lichte verhogingen voor benzine en diesel.

Ondanks deze vooruitgang blijft een grondigere hervorming noodzakelijk: de prijsverhouding tussen elektriciteit en fossiele brandstoffen belemmert nog steeds de doorbraak van warmtepompen, bedrijven hebben nood aan accijnsverschuivingen om elektrificatie te versnellen, en bestaande subsidies voor fossiele brandstoffen blijven de klimaattransitie afremmen.

Volgens Jean-Luc CRUCKE, minister van Mobiliteit, Klimaat en Ecologische Transitie: *“Koolstofbeprijzing is een essentieel instrument om de transitie te versnellen en onze onmisbare energie-onafhankelijkheid te versterken. De maatregelen die de regering reeds heeft genomen — zoals de hervorming van de accijnzen en de ondersteuning van de elektrificatie — gaan duidelijk in de door de administratie aanbevolen richting. De gezamenlijke publicatie van dit derde verslag over de energie- en koolstoffiscaliteit door de FOD Volksgezondheid en de FOD Financiën is een essentieel instrument om het overheidsoptreden te sturen en de samenhang en efficiëntie van onze keuzes te waarborgen”*.

Meer informatie:

De publicatie "*the Landscape of Carbon and Energy Pricing and Taxation in Belgium*" kan worden geraadpleegd op [de website van de federale dienst Klimaat](#).

Raadpleeg ook de publicatie '[Federale Inventaris van Subsidies voor Fossiele Brandstoffen](#)' van de FOD Financiën en dienst Klimaat voor meer informatie over fossielebrandstofsubsidies.

FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en
Leefmilieu
Galileelaan 5 bus 2
1210 Brussel
België
+32 2 524 97 97
<http://www.health.belgium.be>

Annelies Wynant
Woordvoester (NL)
+32 2 524 97 38
+32 485 73 44 05
annelies.wynant@health.fgov.be

Justine Cerise
Woordvoester (FR)
+32 (0)499 27 40 30
+32 (0)2 524 99 13
justine.cerise@health.fgov.be

Vinciane Charlier
Woordvoester (FR)
+32 (0)2 524 99 21
+32 (0)475 93 92 71
vinciane.charlier@health.fgov.be

